

LATVIJAS VALSTS PREZIDENTS

143

Rīgā 2012.gada 23.aprīlī

Saeimas Izglītības, kultūras
un zinātnes komisijai
Jēkaba ielā 11, Rīgā, LV-1811

Priekšlikumi likumprojektam „Grozījumi
likumā „Par Latvijas valsts ģerboni””
(Nr. 213/Lp11) otrajam lasījumam

Ļoti cienījamā Druvietes kundze!

Saskaņā ar Saeimas kārtības ruļļa 95.panta pirmās daļas 1.punktu iesniedzu Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijai priekšlikumus likumprojektā „Grozījumi likumā „Par Latvijas valsts ģerboni”” (Nr. 213/Lp11) otrajam lasījumam. Priekšlikumu sagatavošanas gaitā uzklusīta Valsts Heraldikas komisija, kā arī Ārlietu ministrijas, Tieslietu ministrijas un Valsts kancelejas pārstāvji.

Veicot saraksti (īpaši diplomātisko saraksti), Latvijas Valsts prezidents, Saeimas priekšsēdētājs, Ministru prezidents un ārlietu ministrs izmanto veidlapas ar lielo valsts ģerboni un savu amata nosaukumu. Šobrīd likums „Par Latvijas valsts ģerboni” ļauj izmantot amata veidlapu vienīgi Latvijas Valsts prezidentam un īpašu uzdevumu ministriem, kaut gan praksē šādas amata veidlapas ir nepieciešamas arī citām valsts augstākajām amatpersonām.

Likuma „Par Latvijas valsts ģerboni” 5.panta 4.punkts noteic, ka ministrija kā augstākā nozares politiku veidojošā iestāde lieto lielo valsts ģerboni. Šo iestāžu struktūrvienības nav patstāvīgas un savā darbībā neatkarīgas vienības, bet neatņemamas iestādes sastāvdaļas, kas veido iestādes struktūru.

Tādējādi nav juridiska un loģiska pamata uzskatīt, ka šīm struktūrvienībām būtu jālieto papildinātais mazais valsts ģerbonis tāpat kā šo iestāžu padotībā esošajām iestādēm. Iestādes struktūrvienības nepārstāv pašas sevi, bet gan rīkojas iestādes vārdā, tādēļ struktūrvienībām būtu jālieto tāda pati simbolika kā pašai iestādei. Jāņem arī vērā, ka spēkā esošais nosacījums praksē var tikt viegli apiets, jo iestāde var noteikt citādāku veidlapas lietošanas kārtību, piemēram, departamenta direktors var parakstīties uz ministrijas veidlapas un lietot lielo valsts ģerboni.

Izvērtējot likuma „Par Latvijas valsts ģerboni” 5. un 6.pantā noteikto sadalījumu, secināms, ka netiek ievērots skaidrs un nepārprotams nošķiršanas kritērijs. Tā, piemēram, ministrijas valsts sekretāra vietnieks dokumenta veidlapas rekvizītu zonā var lietot lielo valsts ģerboni, bet Valsts kancelejas direktors vai Latvijas Valsts prezidenta kancelejas vadītājs to nedrīkst. Savukārt Latvijas Banka drīkst lietot lielo valsts ģerboni, bet Centrālā vēlēšanu komisija vai Finanšu un kapitāla tirgus komisija – nedrīkst.

Tādēļ iesniegtajos priekšlikumos piedāvāts noteikt, ka lielo valsts ģerboni lietotu centrālās valsts iestādes (augstākais pārvaldes līmenis), bet papildināto mazo – padotības iestādes un citi publisko tiesību subjekti.

Pašlaik spēkā esošajā likuma redakcijā nav sistēmiskas pieejas valsts ģerboņa lietošanas nosacījumu izklāstā. Valsts Heraldikas komisija bieži saņem jautājumus par to, vai un kādu ģerboni kur drīkst lietot. Tāpēc piedāvāts veikt grozījumus, lai sistematizētu un precizētu valsts ģerboņa lietošanas nosacījumus un minētu svarīgākos ģerboņa lietošanas gadījumus.

Priekšlikuma ietvaros par likuma papildināšanu ar 8.¹ pantu piedāvāts nostiprināt būtiskākos nosacījumus par valsts ģerboņa lietošanu pārvaldes dokumenta veidlapas rekvizītu zonā. Sākotnējais šā jautājuma risinājums tika ietverts pirmajā lasījumā atbalstītā likumprojekta 3.pantā par likuma 8.panta papildināšanu ar 1.¹ daļu.

Lai sistēmiski atrisinātu jautājumu par valsts ģerboņa lietošanu vienotā valsts pārvaldes iestāžu vizuālās identitātes un grafiskā standarta ietvaros, piedāvāts papildināt likumu ar 8.² pantu, kurā reglamentēta valsts ģerboņa lietošana institūciju un amatpersonu vizuālajai identitātei un grafiskajam standartam, citstarp nosakot, ka Ministru kabinets tam padotajām iestādēm nosaka vienotu minēto standartu.

Minētais priekšlikums tieši saistīts ar pirmajā lasījumā atbalstītā likumprojekta anotācijas 1.2.punktā ietverto informāciju par valsts un pašvaldību institūciju atšķirīgo izpratni un rīcību valsts ģerboņa un dažādu logotipu lietošanā.

Valsts pārvaldes iestādēm, pārstāvot Latvijas Republiku, ir jābūt vienotām savā vizuālajā identitātē. Tas nozīmē – savai atpazīstamībai vai reprezentācijai valsts pārvaldes iestādes neizmanto nekādus citus grafiskos simbolus, kā tikai un vienīgi valsts ģerboni, jo tās savā kopumā ir valsts varas īstenotājas un sabiedrības interešu pārstāvētājas. Katra valsts iestāde ir daļa no valsts varas kā vienota veseluma. Turklāt personai, kura vēršas institūcijā, kas savā vizuālajā identitātē izmanto logotipu (emblēmu), var rasties maldīgs priekšstats, vai tā ir

valsts institūcija vai komersants. Vienota vizuālā identitāte un grafiskais standarts (šajā gadījumā – valsts ģerbonis) nepārprotami informē sabiedrību par konkrētās institūcijas piederību valsts pārvaldei, dod pārliecību par informācijas avotu un funkcijām. Nepārprotama un skaidra komunikācija ar sabiedrību un informētība par valstisku funkciju veikšanu ir viens no būtiskākajiem iemesliem vienotas vizuālās sistēmas ieviešanas nepieciešamībai, kas nav samērojama ar atsevišķu valsts institūciju vēlmi pašapliecināties ar emblēmām u.c. grafisko simboliku.

Sabiedrība vispirms no valsts iestādēm sagaida kvalitatīvus pakalpojumus, uz klientu orientētu attieksmi, darba atklātību un atvērtību. Valsts budžeta finansējums nebūtu tērējams iestāžu emblēmu vai logo izstrādei un lietošanai, tā vietā lietojams valsts ģerbonis, nodrošinot tam pienācīgu cieņu.

Vienotas vizuālās identitātes un grafiskā standarta ieviešanas finansiālā ietekme uz valsts budžetu varētu būt samērojama ar sasniedzamo mērķi. Pāreja uz vienotu vizuālo identitāti, kuras pamatā ir valsts ģerbonis, var arī ietaupīt valsts budžeta līdzekļus ilgtermiņā, jo logotipa vai grafiskās zīmes dzīves cikls vidēji ir pieci līdz desmit gadi. Valsts institūcijas var nolemt veidot jaunus individuālos logotipus vai uzlabot esošos, kas prasīs finansiālu ieguldījumu. Vidējā termiņā fiskālā ietekme uz valsts budžeta izdevumiem būtu lielāka esošās situācijas nemainīšanas gadījumā. Priekšlikumos paredzēts arī noteikt pietiekami ilgu pārejas periodu – gandrīz trīs gadus izmaiņu ieviešanai.

Ņemot vērā to, ka pašpārvaldes autonomajiem subjektiem, pašvaldībām, pakalpojumu sniedzējiem, militārajām un iekšlietu struktūrām, tiesībsargājošajām iestādēm ir raksturīga sava identitāte, to paredzēts saglabāt. Tāpat šā iemesla dēļ paredzēts saglabāt emblēmu vai logotipu lietošanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā reģistrētā valsts institūcijas apbalvojumā vai gadījumā, ja to paredz Eiropas Savienības politiku instrumentu vai ārvalstu finanšu palīdzības piešķiršanu vai izmantošanu regulējošie dokumenti.

Sagatavotie priekšlikumi paredz atteikties no mehāniskas pieejas, ka institūcijas amatpersonu vizītkartēs lietojams tikai tā valsts ģerboņa forma, kādu ir tiesīga lietot attiecīgā institūcija. Institūcijai, izvērtējot amatpersonu un darbinieku hierarhiju, jāparedz tiesības noteikt, ka vizītkartēs lietojams tikai mazais valsts ģerbonis.

Ņemot vērā iepriekšminēto, iesniedzu šādus priekšlikumus:

1. Izteikt Saeimā pirmajā lasījumā atbalstītā likumprojekta 2.pantu (par izmaiņām likuma 5.panta redakcijā) šādā redakcijā:

„2. Izteikt 5.pantu šādā redakcijā:

„**5.pants.** Lielo valsts ģerboni ir tiesīgi lietot:

- 1) Valsts prezidents;
- 2) Saeima, Saeimas priekšsēdētājs, Saeimas komisijas un deputāti;
- 3) Tieslietu padome, Satversmes tiesa, Augstākā tiesa un Ģenerālprokuratūra;
- 4) Ministru kabinets, Ministru kabineta locekļi;

- 5) ministrija un īpašu uzdevumu ministra sekretariāts;
- 6) Saeimas Kanceleja, Latvijas Valsts prezidenta kanceleja, Valsts kanceleja;
- 7) Valsts kontrole, Latvijas Banka un citas patstāvīgās iestādes, kuras nav padotas Ministru kabinetam (turpmāk — patstāvīgās iestādes), kā arī Satversmes aizsardzības birojs;
- 8) Latvijas Republikas diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības.””

2. 6.pantā:

izslēgt pirmās daļas 1., 2. un 4.punktu;

izteikt pirmās daļas 3.punktu šādā redakcijā:

„3) iestādes, kuras atrodas Ministru kabineta, Ministru kabineta locekļa vai ministrijas pakļautībā vai pārraudzībā;”

izslēgt otro daļu.

3. Izteikt Saeimā pirmajā lasījumā atbalstītā līdzšinējā likumprojekta 3.panta (par grozījumiem likuma 8.pantā) tekstu šādā redakcijā:

„Izteikt 8.pantu šādā redakcijā:

„**8.pants.** (1) Lielais valsts ģerbonis izvietojams Satversmes tiesas, Augstākās tiesas, apgabaltiesu, pilsētu (rajonu) tiesu, zemesgrāmatu nodaļu, zvērinātu notāru, zvērinātu tiesu izpildītāju, bāriņtiesu un dzimtsarakstu iestāžu telpās.

(2) Lielo valsts ģerboni saskaņā ar normatīvajiem aktiem lieto valstiski atzītā diplomā, kas apliecina augstākās izglītības vai zinātniskā grāda ieguvī. Diplomas, apliecības, atestātos, kurus izdevušas izglītības iestādes, kas nav augstskolas, un kuri apliecina izglītības vai kvalifikācijas ieguvī pēc akreditētas izglītības programmas, lieto papildināto mazo valsts ģerboni.

(3) Lielo valsts ģerboni attēlo Latvijas Republikas tiesu nolēmumos. Lielo valsts ģerboni lieto oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis”.

(4) Lielo valsts ģerboni lieto personu apliecinošos dokumentos un šos dokumentus aizvietojošos dokumentos, valsts robežzīmēs, dzimtsarakstu apliecībās.

(5) Valsts ģerboni lieto naudas zīmēs un valsts vērtspapīros. Valsts apbalvojumos valsts ģerboni lieto saskaņā ar Valsts apbalvojumu likumu.

(6) Šā likuma 5. — 7.pantā minētās iestādes drīkst lietot jebkuru valsts ģerboni uz formas tērpiem un amata zīmēm normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā.””

4. Papildināt likumu ar 8.¹ pantu šādā redakcijā:

„**8.¹ pants.** (1) Jebkuru valsts ģerboni lieto atbilstoši šā panta noteikumiem, kā arī dokumentos, attiecībā uz kuriem ārējos normatīvajos aktos tas ir paredzēts.

(2) Šā likuma 5. — 7.pantā minētās institūcijas un amatpersonas pārvaldes dokumenta veidlapas rekvizītu zonā kopā ar valsts ģerboni citas zīmes, attēlus, emblēmas vai logo nelieto.

(3) Šā likuma 5. — 7.pantā minētās institūcijas un amatpersonas valsts ģerboni lieto pārvaldes dokumenta veidlapas rekvizītu zonā, ja šajā zonā ir paredzēts attiecīgs rekvizīta veids, izņemot Latvijas Banku, patstāvīgās iestādes, publisko tiesību pašpārvaldes autonomos subjektus un to iestādes, muzejus, bibliotēkas, zinātniskos institūtus, ārstniecības iestādes un izglītības iestādes, kā arī gadījumos, kad to prasa Latvijas starptautiskās saistības.

(4) Attiecīgo valsts ģerboni saskaņā ar šā panta noteikumiem dokumentos lieto Saeimas deputāti, prokurori, tiesneši, zvērināti notāri un zvērināti tiesu izpildītāji, kā arī amatpersona, kas ir tiesīga pārstāvēt institūciju vai tās struktūrvienību, un paziņojumos preseī.”

5. Papildināt likumu ar 8.² pantu šādā redakcijā:

„**8.² pants.** (1) Šā likuma 5. — 7.pantā minētās institūcijas un amatpersonas vizuālajā identitātē un grafiskajā standartā (piemēram, pie šo institūciju ēkām, dienesta telpās, uz šīm iestādēm piederošiem transportlīdzekļiem, iespieddarbos, goda rakstos, mājas lapā internetā, rīkotajos pasākumos, vizītkartēs, spiedogos, zīmogos, reprezentācijas materiālos), drīkst lietot attiecīgo valsts ģerboni. Lai reprezentētu attiecīgo institūciju, vizuālajā identitātē un grafiskajā standartā nelieto citas emblēmas vai logo, kas nav valsts ģerbonis, izņemot:

1) Latvijas Banku un citas patstāvīgās iestādes, publisko tiesību pašpārvaldes autonomos subjektus un to iestādes, muzejus, bibliotēkas, zinātniskos institūtus, ārstniecības iestādes, izglītības iestādes, Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādes un Ieslodzījuma vietu pārvaldi, Ģenerālprokuratūru, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju, Satversmes aizsardzības biroju, Nacionālos bruņotos spēkus;

2) gadījumus, kad emblēmu vai logo lieto normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā reģistrētā valsts institūcijas apbalvojumā vai to paredz Eiropas Savienības politiku instrumentu vai ārvalstu finanšu palīdzības piešķiršanu vai izmantošanu regulējošie dokumenti, vai Latvijas starptautiskās saistības.

(2) Šā likuma 5. — 7.pantā minētā institūcija nosaka, vai amatpersonu un darbinieku vizītkartēs lietojams attiecīgais vai mazais valsts ģerbonis.

(3) Ministru kabinets, saskaņojot ar Valsts Heraldikas komisiju, tam padotām institūcijām nosaka vienotu vizuālās identitātes un grafisko standartu.”

6. Papildināt 9.pantu ar otro teikumu šādā redakcijā:

„Valsts ģerboni drīkst lietot pastmarkās.”

7. Izteikt Saeimā pirmajā lasījumā atbalstītā likumprojekta līdzšinējā 6.panta tekstu (par pārejas noteikumu papildināšanu ar 4.punktu) šādā redakcijā:

„Papildināt pārejas noteikumus ar 4. un 5.punktu šādā redakcijā:

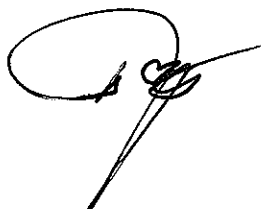
„4. Šā likuma 5. — 7.pantā minētās institūcijas un amatpersonas nodrošina valsts ģerboņa un citas emblēmas vai logo lietošanu atbilstoši šā likuma 8.¹ un 8.² panta prasībām ne vēlāk par 2015.gada 1.janvāri. Līdz 2015.gada 1.janvārim minēto institūciju vizuālajā identitātē un grafiskajā

standartā ir pieļaujams lietot arī attiecīgās institūcijas emblēmas vai logo, ja tādas izstrādātas līdz šā likuma 8.¹ un 8.² pantu spēkā stāšanās dienai.

5. Ministru kabinets ne vēlāk kā līdz 2013.gada 31.decembrim izdod šā likuma 8.² panta trešajā daļā paredzēto normatīvo aktu.””

Cieņā un turpinot veiksmīgo sadarbību,

Valsts prezidents

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'A' followed by a series of loops and a long, sweeping tail that extends downwards and to the right.

Andris Bērziņš

E.Pastars 67092110